

דינא דגרמי להרמב"ם זל אמר משה בר נחמן זל

פן יתקדמי שומע כחזכירי תקנת דברים שלא בשם אומדן בעוסק בהן סליג לסין אכני
תנול את עצמי כי לא כוכני לסתמן ולהעלימן סמן מידוע סדכדי דגרי רבתי 6
ואורייתי דמאן ורבריהם כפי כדכס למתוק וכמן ואף כאשר לבי מגמאמן יו עתי כי
במקין עמן אכל יש אסר קלמוס הרחמיכי סתמן ועתה נעלם טעמן מעיני הלמדי
הזמן וחכמים הנרפתים אשפז רוכן א עמן הם המורים הם המלמדים הם המגלים
לנו כל כטמן ואף גם זאת יש גריבוק עוד גבר והולס להלמן ומעש' די אמן וי' צריכו
לפי דעין א אמן אספתי אופן כפי יכולתי א מקומן ויש לנו בזה תיחלת להועיל
תועלת גדולה או קטנה כי אם לא ית א כדכריכו דק השכות הדברים לא הספדנו
שרחנו ועמלנו אכני היודע ועד הרמאן אולי ישר בעיניו וימצא בהן דבר ככון או
מזומן כי טוב ומטיב הוא ורחמן יזכנו רב רחמינו לספק נרכן ולהסלימן ויש
חלקנו עם העוסקים בהנעתי וכנורתי לטמן אמן אמן בסייעתא דשמיא

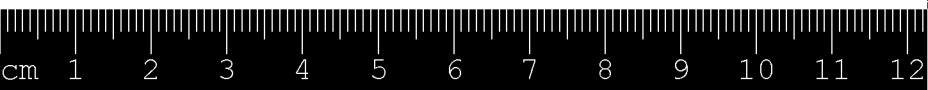
גרסינן

בפרק הגזול ענין ריש לקיש אחינו ריבוא ל' אלעא אמר ליה
ספירח הוא אמר ליה חזי דעלוקא סמיככא אמר ל' וכי סמיככא
עלאי חזי למיחרח דחי מסתכחח כישא בעיכאל לך והא אב הוא
דאחרת ד' מאיר הוא דאין ריבוא דגרמי מאי לאו ל' מאיר ולא ככיראנן כוכי האמר ליה
לא ל' מאיר וככירא לן כותיה נאטיקכא הא ל' מאיר מפינת סכרם סכרנה אומיין לן
גדור ככרנה אומיין לן גדור כתיאט הימנה ולא גרדה הרי זה קדם וחייב באחריותו
יש מי ססוכר דהא אתניתיין ל' היא ו' מאיר היא משום דקיימא לן סתם אתניתיין ר'
מאיר והגיהו במקתה חשברים דתכן ולא היא כריתא היא דמתניא כתיבספתא דכ' לאי'
ומשום הכי אמרינן ד' מאיר קתני ל' משום דאיפליגו בה במתניתיין במסכת כלאים
פירק ד' דתכן במסכך גבנו על גב תבואתו סל חכינו הרי זה קדם וחייב באחריותו ול'
סמעון אמר אין אדם אוכר דבר שאינו שלו וסתם מתניתיין ודאי ר' מאיר הטמא קאמ'
ריש לקיש תאן סמעט ליה דאמר גבי כלאים אדם אוכר דבר שאינו ל' מאי וקתני חייב
באחריותו ואיכא דקשיא ליה ל' יוסי ור' סמעון כמי דייכיידיי דגמי רתא למרינן אין
אדם אוכר דבר שאינו שלו והא אי אדם אוכר דבר שאינו שלו מחייב באחריותו וזה ס'
גרמא הוא וכי תימא סאני הכא דהא מסכך כידים הא מעיקרא קא סלקא דעמין ד' ד'
מ' זיר דסכך ס' א ד' דאין ריבוא דגרמי ולא קנטיא היא חרש דכין דאמרי ל' יוסי ור'
סמעון ד' א סקסר כלל ס' ל' הינעריכו ל' ס' ל' ו' א סייב ס' ל' ולא אורחא דקבאי

דתכאף למיתר אש תמצא לומר אוסר פטור ואדרבה אי דייב דיכא דגרמי הוה להו
 למימר פטור לפי שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. לאו קתני הכי ועוד דהג' טעמא
 דאקשינן בגמ' שאני הקס דבידים קא עביד טעמא הוא ודנימא אי הוה סליק ליה דר'
 מאיר דמסכך הוא דקא דאין דיכא דגרמי הוה מקסי ליה אפילו ר' יוסי ור' שמעון כמי
 הוה איכא למידק אמאי לא אנוכח דר' מאיר הוה דראין דיכא דגרמי מדתבין אש מהמת
 הגבול חייב לתעמיד לו סרה וקיימא לן דאחוני אחוני ומסוס דיכא דגרמי מהייב.
 מסורת דעלמא כמי טמוס הכי מחייבין ליה כפרק הגבול ומאכיל ולא מני' למימר
 דלמא הוות דמי ליה טאני תקס דמבול גזלה ואחייב ליה כהשבה דסופא כדאחוני ולא
 גולי מידי היא וכן פירש רש"י ז"ל ועוד דהא קרקע היא ואיכה בגזלת ומיכה במיה כמי
 דב כחמן למסור דעלמא וא' עב' דלא גזל איהו מידי כדאימא בפרק הגבול ומאכיל כ
 ואיכא למימר אי מההיא מתכ' שמעת מינה דדייבין דיכא דגרמי אבל מכא ליה
 לריש לקיס דר' מאיר ורבנן פליגי עליה דלמא דכרי הכל היא. וא' עב' דקיימ' לן כתס
 מתביתין לאבוקי מדכרי הכל קאמרי' ואדרבה כולתו דכרי הכל כינהו ומסוס חכמי
 איתיבן הא דתבין הרי זה קדש וחייב כדאחיונתו דר' מאיר קתני לה ורבנן פליגי עליה
 ואמריבין אין אדם אוסר דבר שאינו שלו והואיל ור' מאיר בלחוד קתני לה שמעינן
 להו רבנן דדייבין דיכא דגרמי. אמר' שמעון בן לקיש דליכא מאין דראין דיכא דגרמי
 אלא רבי מאיר ושמינן כמי ממתיביתין דר' מאיר. ועוד דליכא דמתביתין דמסכך
 משמע דר' שמעון פליגי אכולהו ומסוס הכי אית' הך מתביתא דכלאים ואף על
 גב' דעיקרא קא סלקא דעתין למימר דר' מאיר דין את הרין היא ומסוס דכתס
 מתביתין ר' מאיר ולא שמעינן מינה דרבנן פליגי עליה אלא מסתמא הוה דקאמרינן
 דליכא דראין דיכא דגרמי אלא ר' מאיר מכל מקום השתא להכי כיחא לן למפסע
 תריהו ועוד דרישא דההיא מתביתין ר' מאיר היא מדקתני מי סאינו מומהה וראש
 את הסכור וכו' ואמריבן כהכרית לייחא תבין בתוין כד' מאיר. וא' עב' דדחיבן דלמא ב
 בדוקין שבעין אוקמתא היא ולא קח ס' ד' הכי אלא ק' כד' דר' מאיר בלחוד היא ועוד
 דעל כרחק ר' מאיר בלחוד קתני לה דהוא מחייב הטמא את הטמור ואי רבנן אפילו
 כשא וכתן ביד פטרי דהא אמרי' התטמא והמדמע והמכסך בסובב פטור אלא ר' מאיר
 הוא דמחייב אתם אפילו סוגב כדאימא בכתובין ילפיבך קא סלקא דעתין למימר
 מיכה דר' מאיר דאין דיכא דגרמי. אי כמי ההיא אוקמתא היא דמוקמיבן כדאחוני ח
 אחוני ולא מסדרה מבוגת דמתבית' דכלאים ודלמא כמי הוה משניבן ליה בגבול ואמרי'
 דמאי דבולה מיניה חייב ליה מעבס אי כמי קסא הוא הואיל ונזל אוקמיה רבנן
 בירשותיה בגזלת מטלטלין והכי אימא בירושלמי ומשמע כמי אליבא דגרמא דאין ד
 דהא דקתני רישא אש מכת מדיכה היא וכו' דר' מ' דאי לאו מכת מדיכה חייב מסוס
 קסא הוא הילכך מכוסא כמי אי הוה מוכסין מינה הוה דהיבן ומוקמיבן' בהכי
 והכא לאו קסא הוא אלא דיכא דגרמי קאמרי' ולא קסא כדבעיבן לחכת' קמן
 בס' והיינו טעמא דלא פשיטא מכריתא דמראה דינר למלחמי שחיב' דלמ' דייבין

18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

דיבא דברמי דתתם לא מצי למגמר דר' מאיר הוא דכבר הכי ומשום הכי אייתי הק
בריתא דכפרא מגופה דהיא אמתניתין כדכתיבנא וכירושלמי במס' כלאים גריסין
חד בר כש חוי שלמיה לר' אלעזר אמר ליה טבא היא וכנסלת אתא עובדא קמי ריש
לקיש וקסמיה וכן היא המראה דיבר לטולחני וכו' עד ר' יוסי גר' בון לא אמ' כן לא
ר' אלעזר אמר קבטא דרבנן דיש לקיש אמר קבטא דר' מאיר כי אתא עובדא טאל ריש
לקיש לר' אלעזר אמר ליה הדין קבטא דמאן א"ל דרבנן אמר ליה פוק שלם ואל' עפ'
טמוחלפת הטיטה הירושלמי למדין אכנו סנסתפק הדבר אי לר' מאיר בלחו דדייבי
גרמי אף לרבנן ומשום הכי מהדר במדין למפסט תרנינו כדפרישית :

תו איבא למידק היכי שמעינן מהא מתביתא דרייביין דיבא דברמי הא ממוכו הוא ד
דאין סהגפנים סלו הם סהולבין ומתערבין עם תבואתו של חבירו אוסרין אותה מ
ומאחר שעליו לברוד מפני האיסור ולא אמרינן בה על הכיזק להרחיק את עצמו אחאי
לא לחייב לכולי עלמא הא סורו הוא דלא טפח באפיה מאחר שהיה לולברד ולא גדרת
מופרקי לה רבנן ז"ל להך קשיא דלא מיתסר מחמת ערכוב לחודיה אלא מפני רת
סכתיאם מלגדור ויאושנו הוא הגורם האכור והוא הגורם לו להחתיב וגמרי לה
ממקני זין דתבן במסכת כלאים הרווא ירק ככרם ואמר לכס' אביע לנו אלקטנו מותר
אז"ר אלק' לביתי ונחזור כשאחזור אלקטנו ואם הוסיף במאתים אכור ומכרטי מאי
מותר טלא כאז' הירק ולא הכרם ומאי אסור סקדט ושמע מיכה דריסא אף על פי
סהוסוף מותרו מפני טלא כתיאש ודעתו לעקור אף כאן אלו לא כתיאש ודעיתו
לגדור לא כאכר כתוספת מאחר דלא ליה ניאושנו ומחשבתו הוא סאכרו והוא סחייב
לשלים ותנן כמי הרנח טעל עליה את הגפנים יגרנו מיד ארעו אונס מותר כך תירץ
הרב ר' יצחק הצרפתי ז"ל בעל התוספות ואיבא דסליק אדעתיה לתרונכי
סאי הכא סאין כאן כוק אלא מחמה גרמא סאין הגפנים סלו איבן מוקין את התבואה
אלא סהן גירמין לאיסור טיבא ועדין צריכי' לדברי ארב' ר' יצחק ז"ל טלאס כן הוא ליתר
היוק סחינו כיכר ולא שמה היוק טא משום קבטא הוא דמחייב לר' מאיר ולא סבייר
לן כוותיה ואל' עג' דרייבין דיבא דברמי טא ודאי הערכוב הוא ההיזק וכסורו סכנח
דמי ועוד טאס כן חנה ליה גרמת ממוכו וממונו הגורם היוק אם איכו מזיק ממס' פ
פטור למה זה דומה לטור סכפל לכור והבליט את מימיו מריחו סהוא' פטור ואף על גב
דדייבי דיבא דברמי כדכעינן למכתה קמן ועוד דהיא במסכת אמרינן דמזיק בידיס
הוא וחלא לא היוק אלא סברס לחזיק טיבא לפיכך לא נראה כזה אלא כדברי הרב ר'
יצחק הצרפתי ז"ל אשתכח סתא דר' מאיר הוא דראין דיבא דברמי ולא אסכחן
תכא דסבייר לן כותיה וכבר פרישנא ועיל' דר' סמעון פליג עליה ולא דאין ואל' קשיא
לך הא ר' סמעון סבייר ליה דבר הגורם לממון כמיון דמי טא לא קשיא דכמכין א
אמאי דאמרי' כמ' לעיל דאמ' ר' סמעון כדבר טעיקרו ממון כדבר סאין עיקרו ממון
כג' טורף סאיות הוא יל' וטוא גרס להפסד ממון ואי כמי למאי דק' סד' כגמר מעיקרא

עציקרא למיחר דתחיב ל' שמעון בדבר שאין עיקרו מאין כגון פורף ספרות הכי
מילי בשורף שהוא כשורף מאוכו טל חברו תאחר סדר הגורם למחון כחמון דמי
פחשטר חזק כבית מלא תענת והוא מוזיק ולא גורם אבל להפסיד תמון בלא מעשם
כגון מחינת חכרם שאינן הוא הגורם ל' שמעון פטור וכן במחול חוב ל' שמעון
פטור וכן בתראת דינר לשולחני וכל אכזריותו ואל' עבד' קיימא לן כד' מאיר לא קיימא
לן כד' שמעון דאמר הגורם למחון כחמון דמי ולא מתליא חרא בחברתה דהא גריסין
בפרק מרובה ואיתא במי בכתובות תא' במאי עזיקין כמו סתריז לשומר וכו' רבי
מחיד סבר לה כד' יעקב ושכר לה כד' שמעון דאמר דבר הגורם למחון כחמון דמי מ
ואתאי לימא ד' מאיר לטעמיה דראין דיכא דגרמי תל' טעמ' מיכה דל' מתליא
חרא בחברתה דער כאלן לא ריינין דיכא דגרמי חל' לשלם לו עה פהפסיד ומחו חבל
למהוי כחמון לא הלכך אי טכא סור הסקל לא משלם קשלמי ארבעה וחמשה דלאו
כחמון דמי' ומכל מקום אי סבירא לן כד' יעקב חייב ל' שור לשומר שהרי הפסיד
כדמי השור כך כראח ל' לפיכך אי אומר שהגוזל חמון ועבר עליו הפסד נכא אחר
וצרפו סחייב לשלם לבגולן דהא קיימא לן כד' מאיר דראין דיכא דגרמי וא' עב' דל' דל' דל'
קיימא לן כד' שמעון דהרי גרם להפסד מחון מכיון שהוא חייב לשלם מחון אה' לכעלי'
סר' אפוקים ובעיקר מיל' דמי דר' שמעון דאמר קדשים סחייב באחריותן חייב ל' ל' ו
לכת' כוותי' שאינו כחמון ואין משלמין עליון ת' לוט' ארבע וחמשה ואף' הין כשכע'
עליהן שהרי אין בגופו ממא' א' ע' סגורחין למחון וא' ע' פ' א' ס' חייב לשלם א' א' א'
פ' א' כשחירתן פטור פ' א' חייב דיכא דגרמי חל' כחמון וי' פ' א' א' א'
ס' א' א' חייב הוא ואשלם א' א' כשבעת התורה לעולם אין כשבעין חל' על דבר סגופו
חמון ולא על הגורם שהרי אין כשבעין על הטעות וכן במי אין בהם אונאה דלית'
לדרכי שמעון וא' עב' דר' מאיר עבר לה כותיה חנן לא סבירא לן כד' מאיר לא כריב'
דגרמי ולא בדבר הגורם למחון וכך השכימו הבאונים ו' דליתא לדר' שמעון'
והרי יודע שלשין דבר הגורם למחון כחמון דמי הוזכר ב' א' א' על דרכים רבים ד'
דמאי דאמרין כן כהוי פירקא שלם כשבעת הן וכו' ואמר מת' אל לחיוב מוס' דרבי
הגורם למחון כחמון דמי התם לענין קרבן סבועת איקומר ודמי כמאן דאמר כפירת
פ' א' א' ל' א' ל' דמי מחון הויא ולא כפירת דברים כעלמא הויא תדע דהא רבא ר'
מ' א' א' ל' ל' ענין גול חמון וע' עליו הפ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
ליה ל' א' א' א' ל' ל' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
אמר פ' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' א' A'
ליה ממוכא לענין סבועת א' א' א' א' א' א' א' א' A'
לסבועת טעני ובענין אחר א' א' א' א' א' א' א' A'
הגורם למחון לאו כחמון דמי' עתה הוקשה לנו מאחר דקיימא לן כד' מאיר דראין
דיכא דגרמי' חלמא תקן המטעא והמדמע והמכך כמוז' חייב כסוג בפעור וכפונג

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

וכהנבב אזאי פסור בא דיניכן דינא דגרמי ומה לי סיבג ומה לי חזיר כיון דדיכ' תוא
 אדם מועד לעולם לטלם חזק טלם ועוד דאמרינן היום ככר הקוקין דבי תורב אחד
 סונב ואחד מויד כטורין מאי טעמא היוק וחכמי מה אמרין מויד חייב כרי
 בלא יהא כל אחד ואחד סולך וטעמא טורתינו סל חכרו ואמלי הוא מכוכ דינא
 דגרמי אחייב ועוד דגרמינן הקב לימא כתבאי אי היוק סליכו כיכר סמייה היוק אול לא
 קטטמא והמדמע ות' כסך בין סונב בין מויד חייב דגרי ד' מהיר לאו מסוכ היוק ס
 סליכו כיכר סמיה היוק ורחינן לא מסוכ דקביס סונב אכנו מויד * ולאמלי לרבי מאיר
 דג' ין דינא דגרמי הכי כמי דכמיה היוק דהה מכלו דקוס גורכ הוא וחי' ור' ס' ס' ס' ס'
 קוסיס איכא מאן דאמר דהא דראי' ר' מאיר דינא דגרמי מטוכ קבסח מה דראי' ולא
 דינא דאוריבא הוא הלפך בסונב פטור מטוכ גורס והיינו דקא בלקא דעתין כריק
 הכוקין למימר מדמהייב רבי מאיר מטמא ומדמע בטורב פונע מינו דכבר היוק ט
 סליכו כיכר סמיה היוק דאי מטוכ גריכ פטור לא סמע מינה היוק הוא והייב והטוא
 סמך דכרי זה ממה סאנינו כירטלמי כפרק סכופה דהיינין הנקוב ע כר' ל' כל הגירו
 סוז מדרעמו ר' הכיכא ור' סוכא חד אמר חייב וז' ד' אמר פטור סחן דאו ר' הייב ג' פ' ס'
 קנס ומאן דאמר פטור כהתם פי עירי חכרו פירס סחן מדעתיו סל חכרו טלח נימו
 בעל הסכרות לקרען אלא כהיה קרען בלא מדעתו וכיון דמחן דמהייב פטור קנס
 מחייב ליה סמע מינה דינא דגרמי לאו דינא הוא ללא קבסח ומטוכ הכי תבן במתני
 כפרסיה אומרינן לן בדור כפרסיה אומרינן לן גרור כלוהר בלא לא התרינו דינמא פונב
 הוא ומיכטור ותי קסיא לך ה' תבן גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר לו הרי סלך פ
 לפיכך ולאמלי הא איהו גרס ליה סאלו לא גזלו הוה אכיל ליה מקמי דלימני זמן ס
 איסוריה ות' ר' מאיר קתבי לה דסתם מתכיתין הייב וכדאנוכחא כמי סונב דהכוקין
 פטוס דהיוק סליכו כיכר לא סמיה היוק לא קסיא כיון דאיסוריה ממילא קנא דאבי מ
 ולא מחמת טעמו סל גזלן א' ע' ס' טעכו מלאכלו עד סכא זמן איכורו פטור דהא איהו
 לא גרס ח' י' ס' א' א' טעכו מלעשות תקנה לאיסורו והיינו טעמא דאמרינן כגמרא
 ד' י' עקב אומר אף מטגמר דינו אומר לו הרי סלך לפיכך מטוס דקסבר גומרי' דינו סל
 סור סל' ככרי' ואמר ליה אי אהרדי' תיה כאלך כמי הוה גמירי ליה דינא ולא עני
 האידך למימר ליה אלו הדרימיה כתי הוה סחיטכא ליה סלין איכורו בא מהמת הבזלן
 ולא מחמת פטור אלא מאליו הוא בא ולא כיריס וכן פ' ר' ז' ולא מיקרי גורכ אלא
 היכא דמחמת' בא האסור הלכך פטור אפי' לר' מאיר ולפי סכרי' זו אבן דקיימ' לן דלא
 קנסינן סונב אטו מויד לעולם לא דיינינן דינא דגרמי אלא במתכוון להזיק אבל לא
 כסיבג כמתכו' זו הסברא ואינה ככונה דאי סלקא דעתך קבסח תוא מסר ומת או
 סרף פטור' ומת לא כקנסו ככו אחריו כדאמרינן במטמא ומדמע אלא ורא' דינא הוא
 ועוד ק' י' הא ד' דאמרינן כדריס לקיס דאחוי דינא לר' אלעזר ואמר דאי מטכח' כ' פ' א'
 מסלס והא ורא' לא הוה מתכוון להזיק וא' ע' כ' חייב ולאמלי וקא קיימ' לן דלא קנסי'
 פ' י' א' א' מויד ואיכא מאן דרדי' לן מיהא דהנאי וצרי' לך ג' אמר וקא חזי' כלל כ' טע

18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

פושע הוא ויזיק הוא ואעפ"י שזם דבר הגון אין אכזו הנמשך לו אלא בעלי הסכרה זו
 טעו בשקול דעתם וכללו במיש אדירים והעלו בידם חרם דיכא דגרמי קאמרינן ולא
 קבא דגרמי ושידו מעכתיב דבול המן ומימרא דר' יעקב לאו הכי פירוש' כדכתיבנא
 לעיל ואם כן ל' יעקב אפילו לא החזירו טומר לביב בעליו ויהיה פטור כמו' סהוא
 פטור בשאומר לו הרי שלך לפיך ועוד בתרומה וכטמאת אפילו בטומאת מאיליה'
 באינם גמור לימא ליה אהדרת כהלי לא היה מטמאת ובזמן חייב הוח בכל אונסין ע'
 סבעולם אלא טעמיה משום דגורם היזיק שאינו כיכר פטור וכדמפורש בפרק הכוזב'
 אלא שאין כאן מקום להאריך בזה ומסתברא דהא מילתא דאמרינן דיכא דגרמי דיכא
 הוא מילתא דתקמרא כבזרא דגרמינן בפרק הגזול שהוא בברא דאחוי אכריש דחיטו
 דכיריש בלתיא פירוש מעצמו חייב בה רב כהמן אמר ליה רב הובא בר'
 חייא דיכא או קבא פירוש דיכא דמכור דיכא או קבא סקבסוה חכמים כיון שהראה
 מעצמו ולא ברז חייבה לריכא דגרמא אחרי בני בגון מוחל ומראה דיכר ונתיאש ומנה
 ולא ברירה ולא אפילו לסורף פטורת אמר ליה אכא מתקיתא ידעבא בי מחל הגזלן חייב
 להעמיד לו סדה רקימא לן דאחוי אחווי ולא גזל כלום וקרי ליה זולן אלמא דיכא הוא
 וליכא לפירושי קבא משום דבזכא עתיקא הוא כרפירש ד'סו' זל' אם כן
 פשיטא דלאמרינן מינה למאן דליתיה הכי ועובא כפקא לה מייבא ואפשר דמתקילא
 פשיטא ליה כלום דאמר עובדין מתקיתין היא ומיהו כיון דאשכחן ליה ל' מאיר בעלמ'
 דמחייב בגרמי אפילו שלא במקום קבא שמע מינה ל' מאיר פשיטא דדיכא הוא
 וקיימא לן כותיה וזה הטעם כיון למר' מ' סהקיינו תחלה אמאי לא פטמו דיכא ד'
 דגרמי מיהא מתקי' משום דאיכא למימר קבא דמפורות הוא סקבסו בממונן כמו
 סקבסו מקבתן אף בגופן ולא גמרינן מיכא אפילו לגרמי בזקי אחרים לרב הובא בר'
 חי'א אפי' לגורם נזק המזיר ולרב יוסף באוכס וכסוגבאנן ודאי קיימא לן בר' הובא
 בר' חי'א דמקבא לא גמרינן כלל אפי' דכיותה וכל סבן דזוטור מיכא דסוגיין בעלמא
 כותיה כרבעינן למימר קמן והא דמחייבין סורף פטורת ומוחל משום דכירא לן
 בר' מאיר דדאין כהולוהו מדיכא ולא מקבא והכך פרכי דפרכינן לעיל לאו כלום
 ה' כינה והכי משריקא להו' הוי יודע סר' מאיר סכור שהגורם היזיק אעפ"י שלא
 עזה מעסה כידים חייב והיינו דיכא דגרמי אכל מי שלא גרם היזק לא חייב רבי
 ת'זר לפיכך חמטמא והמדמע והמכסך וכל היזק שאינו כיכר פטור מן הדין לפי
 ס'ין חזק לא מחמת גרמתו אכל המחיצת הכרס סכרנה הריש מחמת יאוסו ס'
 ס' הוא הגורם ערעוב שהוא מבטלה אורה ואוכר תבואתו של זה והיזק כיכר הוא ת'
 ס'מאחר סכתיאש הסרעוב אסדרו ואיסורו כיכר לכל ואעפ"י שהיה יכול לעקו' הנפכו'
 ולא יהא אסור כיכר שס' סיכו' החזר לכרייתו כיון זו סכו' הוא והרי כעשה מעבד
 כיכר בגרמתו ס' זה ולא דמי למטמא דאגע כהו סר' ס' ערעוב סכו' הוא בר' ס'הת'
 ת'זרנו לכרייתו ויש לומר דהאי כמי היזק שאימ כיכר הוא ומשום קבא מריב ליה

18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

לית ר' מאיר שכל הגורם למחובו של חברו שאכר הייב דומיא דמטמא ומדמע ומכבד
 ומפגל ופייבו דתביא אומריין לוי גרור מטום דבעו התראה כדכתיבנא לאירך ככרא ו
 וא' עב' דיהתם קנסא תאו והיבא רגלו רבנן כלחוד כגון מטמא ומדמע הייב וכל היבא
 דלא פרישו כדאמרינן חזרו לומר אף המכסך דמקנס לא גמרינן כדאיתא לקמן ב
 באירך הגזול היבא למימר כיון דכל הכי מינו כל האוסרינן במשמע ובכלל קנסו
 אלא כיון שאין האיסור בא מחמת מחשבה גמרינן מינה דמחשבה כמעשה לר' מאיר
 ושמש מינה דראין דיבא דגרמי וכל שכן הוא ומה תבא דהיזק שאינו כיבר הוא מ
 ומדיבא לא סמיה היזק עבד גרמא כמעשה כהיזק הטיבר לא כל שכן ואי קשיא לך
 אי הכי ממפגל כמי שמעינן דיבא דגרמי דהתם כמי מחשבה תאו וחשבינן ליה כמעשה
 ומחייבין ליה מטום קנסא או מן הדין או סמיה היזק לא קשיא דהתם מעשה הוא
 מהוא סוחטו לכך לא שאין האסור כיבר בו ולמאי דקשר כמי דמהתבין דדן את הדין
 ר' מאיר הוא שמעינן מינה דראין דיבא דגרמי בהיזק שאינו כיבר דהיינו כמא' אפ
 הטורח ואפילו כשנגד דאיהו קנים שנגד הטו מזיד וכן כמי בזל המזן ועבר עליו הפכה
 לר' מאיר אומר הרי שלך לפיכך כדכתי' לעיל וא' עפי טברס היזק מחמת גבולו ועכש
 עד שעבר עליו הפסח אין כהן היזק סחרי אינו כיבר ומטום הכי פטור ואפילו למאן
 דקיימא לן השתא דבמזיד קכנס מיקרי היזק ה' מ' גמטמא ממש אבל הכא ממילא
 קאתי ליה ופטור ובגין זו לא קנסו ובין הרומה ונכח את דתן אומר לן הרי שלך ל
 לפיכך כשכחמת ממילא כ' כללו של דבר כל שחייב כמעשה בידים לרבנן הייב
 כגרמא לר' מאיר וכל הפטור כמעשה ממש לרבנן כגון היזק שאינו כיבר פטור לר'
 מאיר כגרמא והוא הדין כמעשה ממש שלא חייב לר' מאיר אלא על בורכ היזק ואין
 כאלו היזק מאחר שאינו כיבר ומטום הכי דן את את הדין חייב לר' מאיר שלא בול כיבו
 הוא וחייב אעפי' שהיא גרמא לענין המזון הכתוב כפטור וכל המכביד מחובו של חברו
 ממכו היזק כיבר הוא מאחר שאינו יכול לומר לו הרי שלך לפיכך סחרי סבת חייבת
 עליו תורה כדאמרינן באכר רמיא וכלתיה אלתא היזק כיבר הוא ואי קשיא לרבנן דלא
 דייכי דיבא דגרמי היכי מחייב וקנא גורם הוא לכטלו ממלאכתו וגורם הוא לו שלא
 ירניח לא קשי' רבין דתרוקיה מההיא שעת' הוא דאפסדיה עד דפתח ליה והא אמינה
 דהיזק כיבר כמי הוא וכן לר' מאיר ובין לרבנן וכן המראש דיכר לכדלחני חייב אעפי'
 מהוא שנגד וקיימא לן היזק ושאינו כיבר כשנגד פטור ואפשר דאפילו במזיד כמי פטור
 דמקנס' לא גמרינן כדכתיבנא אלמא המפסיד ממון חברו כגון מוחל חוב ושורף וכל
 דדמי לחזו היזק כיבר דהא לא מהדר ליה ולא מודי אבל מי סיכו לומ' הרי שלך לפיכך
 אינו כיבר ואין שמו היזק ופטור לה' ו' מינהו הגורכתיק כיבר חייב לר' מאיר כשנגד
 בין במזיד בין באונס שאדם מועד לעולם חזו שכינה במסכת ר' הילאי ור' הושעיה אומ'
 לו גרור לא מטום התראה הוא לחייבו לא מפני שאינו כאש' אלא כ' התרו בו דמסתמ'
 לא כיתא ליה דלית ליה ערב כרמו כתיביתו של חברו ודעתו לעקו' וא' עג דתן אלך

18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

ליתתי ואחזור ואלקטמו אם הוסיף אסור אלמלא כיהוש בדי איתסר התם הוא מסוס ר
דכחא ליה לקיים ידק פלוגי אבל בערכו כדמו בתבואתו של חברו ולא כיהא ליה ודעתו
לעקור גפניו או לגדור ושמא כבוד הוא שהלך כמי חייב לגדור אבל מאחר שהתריבו בו
ולא גרר וכתבאש כהך אסור דהא בלי ארעתיא דמיכח כחא ליה ומה שמכחו על הידו
בחקרע שערותיו של חברו שחא חייב מזהם קבא מיכאן ליה לן דאיהו ריבוי דיכא
דגרמי דלמא לא דייני וקבא קבסא בעלמא הוא דקבסו ולא גמדין לשאר דוכתא וכן
מה שאמרנו כירושלמי במסכת בלאים גבי מראה דיכר לטולחני שהוא קבס מפני שהוא
שועש והפסידו מצוי או כמו כל דמשלם כגמא אעג' דריכא הוא קבסא קרי ליה דמכא
ירושלמא ליה אכא קלילא בני . ואכן כהר גליינן כרהמי מאריה דסמיא דאפי
היכא דלא קבסין ליה מחייב וכן אכי אומר בגרסא לשדוף שצדתינו של חברו בין כ
באנס בין בדון שהוא חייב שהגורם כחייב ואפילו גורם דגרמי חייב וליכא לדמויי
כלל ליה דאחרינן גבי קרבן שבועה במסכת פביעות הכל מודים בעידי שועה ו
בעידי קבני דפטור דהוא ליה גורם דגורם דתקם לא חייבה התורה שבועה אלא על
שבועה המחוויבת מחזין או גורמת אבל גורם דגורם כפירת דברים הוא ו
וממוכא ליכא אפילו בכוכב עדות גמור ואפילו בשמי עדים ומי שדמה שני עיניו
אלו ועדכן חייב משום כל אים ודורו לעקור דאשרן דהיוזק סאינו כיכר פטור היקטיא
לך טבח שקלקל אמאי חייב בשלמא הברית ועיקור היוזק כיכר הוא אלא שהייה ודרכה
הא ליריעה לא קטיא דכיון שלא שחט כראוי שהייה אעמיה היחסיזיק סאינו וזו שחיטה
אלא כמתיר ראש בהייף היו וחרי כיכר בין חיה לשחיטה ואי קטיא לך אם כן ל
משבל כמי לחייב דעיקר שחיטתו ליהוי היוזק איכא למימר כי אמרינן הכי הכי מילי
בשפולי סבל שפחה לא פסול בשחיטה לא שחטה אלא ככלה אבל כל ששחיטתו כראוי
ואסור אחר גורם לא חייב שחיטה או כמתיר ראשת כסייף אלא כשחיטתו כמרת שהרי
אפילו לדברינו מצינו גר הקל בגורם יותר מחזיק בדים והוא שהכאנס להראות
והראה פטור הנושא וניתן כיד חייב אעפי' שכאנס כדעת רבנו הגדול . ויש
לומר שאינו חסור גורם לא חסורא אבל כעל וכתן כיד מדאגבטיה קליה ומתחייב
כתלומיז מעלי אי כמי אעג' דריכא דגרמי דיכא . הוא פטור האנס ממש כל
זמן שלא עשה מעשה וכן כדן את הרין הודת ריבוי אל שאינו משלם אלא כשכנס
וכתן כיד דאנס תיקרי דרחמא אכביה למידן כיון דחזי למידן וגמיר ולכיה אכביה
למעוטא כסקול הדעת אי ק' רבנן כריבנא ולא עסו בו אונס . כרבון ומיהו
ליתיה ליה דיכא אלא כהאי גמא אבל השורף שטרות כאונס חייב דהא לאו מחילת
סוף . עוריס לחקאות מאחר דקיימא לן דדייכין דיכא דגרמי היכי אמרינן
כתיקין דהגזל הזורע מטבע של חברו לים הגדול פטור מהי טעמא דאשר ליה ס' ה
תח קיין וסמיא והא גורם סוף לתפסידו וחייב ועוד מי גרע ממנוא דכמזיד ופיה

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

והוא כפי מידת האור ורובו שלמה אל מפרס דאפסר למיסקליה אלא דבעי למיתק
 זוזא לבר אמוראי וקנהא זוזא הוא דאפסדיה מה באין כן בזעמא דאפסדיה לגמרי
 וכן כדאין הדברים דאי לא אפסר למיסקליה לא פטר ליה דכד
 דדמי למים עכורים דלא קא חזי ליה ואפסדים מיניס לגמרי והאי היזק ניכר הוא
 סהרי הכהו על ידו והפיל מטבעו מידו לים א' ע' ג' דקא חזי ליה היזק ניכר לעיניס
 הוא וסיגיא דשמעתא כמי לא א' פסר לפרוסא אלא באכי דאקסינן עליה אין מחללין
 על מעות סאינן ברשותי
 כיכר כפל כיסו לים הגדול אין
 מחללין אי אמרת בטלמא גדאופסר לאפוקה עביקינן והיינו טעמיה דרבת דפטר
 ליה אשלע רבמאן דאפקיה חטיב ליה ואזוזא דבר המוראי ממסו גרמא כטר ליה
 היינו פרכא אמאי אין מחללין אלא אי אמרת לא אפסר לאפוקיה וטעמיה דרבה ככלע
 מסוכ גרמא דטעור עליה מאי קושיא גבי מעטר ויכי אפסר לחלל על מה שהוא חנוכי
 מחנו לגמרי ועוד דקתיבי מעות סאינן ברשותו משמע אבל שלו ס' אלא באי היפטר
 לייסלס אלא על ידי טורח ואדם המזומן לכך דומיא דקטורא או סל הר השלך אבל
 עדיין יכולין חנו להקשות קושיאנו סהריהם מוטבע סל חכירו פטור והגורם און
 פרתו סל חכרו פטור ומאי ש'א ממטמא וכל סכן דהיה לן להיוביה סהרי תנא היזק
 כיכר כדאיתא בגמרא ועוד מדיכא דגרמי לחייבו ואיכא ל' אמור אין פכי כמי פ
 אלא ממטמא קבא הוא ומקבא לא גמרינן כדאמר רב הונא בר חייה כפרק הגזול
 ומאכיל וקיימא לן כל רב וטמואל סלכתא כשמואל כדיני וסוגיין כמי כפרק הנוקין
 כותיה דאקסינן הפס העושה מלאכה כמי הטאת וכפרת האת פטור ואי סלקא ד
 דעתין היזק סאינו כיכר סמיה היזק אמאי פטור ויא אמרת בטלמא לא סמיה היזק
 כיחא דאפילו כמזיד פטור דמטמא ומדמע קבא הוא ולא גמרינן מיניה לדיכא ח
 אחריכא וכן קבא רבינו הנכאל אל ורבה כמי סבר דמטמא לא גמרינן דקבא הוא
 והיינו טעמא דאקסי ליה רבת מעשה מלאכה כמי הטאת וכפרת חטאת דלא קבכות
 רבנן ומה סאקסינו והא מכל מקום גירס הוא ואמאי לא דייכינן דיכא דגרמי איכא
 מאן חסריה ולא מידי יכול למיר ליהדי סלך לכיך לא חסרתיך ולא מיר
 ולא מיהתברא סבי דהא לנכי הויקא
 אינו יכול לומר הרי סלך לפיכך כדאמרינן לענין מטבע ובסדק ומהאר דקיימא ב
 לן דדייכינן דיכא דגרמי כהזיק כיכר והאי גמי כיכר הוא אמאי לא מהייב ועוד
 בזורק מטבע סל חכרו מאי איכא להימר ס' חסריה זו דבר אמוראי אלא הכך ט
 טעמי חבטו בעלמא כיכרו
 כרס כדאור דברי רבינו הנכאל
 ורבו דבי יצחק אלפאסי אל סהסכימו דליתא לדרבה כלל כיון דקיימא לן כרכי מאי
 ואיהו לא סבידא ליה כותיה כדמפורס בגמרא כשורף טעורתו סל חכרו ומדליתיה
 כהקך וכוין דמפורס בגמרא דלית ליה לרנה דרבי מאיר לית לן

17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
 cm

לן ליהיזל בתר מינוי דחיקי ולמתלי בשמעתא בוקי סדיקי ואף דמי זלכך דעתו
דרכא לית ליה ר' מאיר בכלהו עוד נריך לפגים שהרי מצינו גודמי כזקין פטורין
בפרק הכוכב שאן לדירו השורץ גדר לפני בהמת חברו והכותף קומתו של חברו
בפני הדלקה ותסוכר עידי סקר להעיד והיודע בערו חברו ואינו מעיד לו
המענית חת חברו והעושה מלאכה במי חטאת וכפרת חטאת הנותן כס המורה
לפני בהמה וככללה המכבים פירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות ואכלתו בהמותו
וחזקה והשולח את העבדה כיצר שוטה וקטן כסברה כדו ולא סלקה בפלה נמלו ולא
העמידה עוד בפרק הכוכב שאן לדירו לכה ולבתו הינות אס אין כלכו וכרי ללכותה
ורוח מטייעתו הני מילי לעבדן סגני דמלאכת מחסנת אברה תורה אכל הכא גרמא
היא וגרמא כנזקין פטור וכפרק כיצר ודק כלי מראה הגבו היו תחתיו כריס וכסתן
וכא אחר וסלק או קדם הוא וסלקן פטור בפרק הפרה כפל לבור והבאים את מימתן
לא שאנו אלא שהבאים מוגפו אבל הבאים מריחו פטור וכפרק כיצר הרגל סיכה
באת הילכ סיכה כו את הכא פטור מדיני ארס לפי שהיא גרמא כנזקין וכפרק
השכיח את תכל סחטו מה שעשה עמו ואמר רב הונא ברבי דרבי הושע זאת אומרת
המזיק שעבדו של חברו פטור וכו' וכפרק השולח בט העושה עבדו אפותיקי וטהירו
סורת הדין אין חייב כלום ומפרטי לה בגמרא התם שהמזיק טעבדו של חברו פטור
וכפרק ואלו שהספין ההוא גברא דנאמא לחיותא דחבריה במיא ומתא וסוגין ה
התם ופטור וכפרק המוכר פירות מהו כותן לו דמי ורע מאן יש אולמדי רבן
שמעון בן גמליאל וכו' וקיימא לן דליקתה לדרשבנא ואמאי הא דייכינ דיכא
דגרמי וזה הטעם לכל אלו כלל ברוב יהיה כידוך כל הגורם ומחמת גרמו כא היות
סאי איפטור אלא באותו היות ואינו תלוי ברעת אחרים אלא בשעה שגרם כא ההיות
או שהוא עתיד לבא כגון זה חייב ר' מאיר ובקרה בגמרא בארי היוקא לפיכך דן ארס
הדין לרביי האימר לין מהזירין חייב דמשיב כא דאמר אים כלוני אתה חייב וכהחייב
לסלס ממון ועל כיו טוב מהיהו שעתא הוא דגרס כוק ואל' עב' סאחר כך הוא מ
משלם כיון שהדין חייבו לסלס ממון ועל כיון משלם הדין הוא הגורם מהעשה שחייבו
וכן במחירת הכיס שכרנה שבשעה שכתיתם אמונה גרם לזם כוק שהרי הנפכים
גדלין והולכי ומתערבין וכל דכר סאיכו תלוי ברעת אחרים אלא על כרחו בא
שא חזוק מחמת גרמתו של זה בארי היוקא חסבינן ליה ומבוס הכי פטרינן הפורץ
גדר לפני בתות חברו וליכדה לי כותל דבוע הוא דלא מכטרא מני אמ' לא גרמא
כן ולא חירי דסוף סוף למסדר קאי או קאי ומקמי דאתית לה כפלה ואי כמי כותל
כיון פטור אכתמה כדתן או שכרנה לכטום פטור מבוס דמצי אמר ליה מי יימר
דכסף תיזכר לומר דכסף מי יימר דאכדה דלמא מטכח לה ולא בארי היוקא
וזה דעת רש"י זל אבל יש מפרשים הא דאקסינן בגמרא אי ככותל בריא בדיני ארס

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

במי ליחייב אבהותו כמי קאי דאי אבותל מאי קושיא חנן אבהותה קאמרינן דפטור
מריב אדם כדקתני כפכי בהמת חברו ולעולם חימא לך כבוהל כריא וחייה
אבותל וא' עב' דתכן או טברנה ליבטיס ולא מחייבי עד טההיטוה בני מינל לאחיוניה
כבזקית רכל חימתך דלאקמה ברשותיהו ולא מחייביה כבזקיה אב' אריטה של כהונה
לעולם חייבין עד שיחזירוה למקום המשתמר ברשות הכעלים סהרי הוציאן מרשויהם
משעה שפירץ הכל אכזקין לא מחייבי מי יומר דמוקא ולא בארי היוקא וזו הסברא
ככוכה וזהכופך קמתו של חברו כפכי דליקה או פוניה טמין בלא פטור דתא
לא גרס נזק הוא פסקוק על ידי המדליק נא לו ואעפ' שהלח פטור המדליק מלשלב
כיון שערין לא נפתח לו המדליק כלום אין זה גורם להפסד ממונו ממש שהרי לא
נפתח לו כלום מה שאין כן בזכס את החייב שכבר היה חייב לזה ממון והדין ה
הפסידו ממנו ואין באן חיוב אלא פקוד מתכוין להזיק להפסד ממונו מה שירויח ודמי
למאן דכחית לאומנות חבריו ואעפ' שבכאן ממונו והתם הרויח הוא שמססירו כיון
פעדין אין הלה חייב לשלם כלום לאו מפסידו ממון הוא ומשום הכי חייב כדפי שמים
ואי דמטי אליה ברוח מצויה לא עבד ולא מידי ואוכס הוא ורחמנא פטריה מדיני ד
אדם ואפילו באשו וכל עכ' אש של חברו וזהשוכר עדי סקר להעיד
לאן איתו מזיק ולאן גורם הזק אלא איניה גרמי ולאן בידו הוא דאי בעו לא מסהדי
כלל וק' סד' כמי בגמרא למפטריה ברירי פכים משום קאי טעמא דרלמא לא מסהדי
דדברי הרב ודברי התלמוד דברי מי שומעין וחיורע בעדות חברו ואינו
מעיד לו אי בחד בלמוד לא עבד ולא מידי דרלמא תא מטכעיה אידן ומיפטור ומיהו
קבי גמי מפטרי דמקשיבן בגמרא אפטור מדיני אדם וחייב כד יכי שמים אי כתי
דאורייתא הוא ולא חקסיבן אי כתי אמאי פטור מדיני אדם ותביא בתוספתא דסכועו
וכן המשביע את העדים על דבר שיש בו סוה פרוטה וכפר והרי אלו חייבין קרבן
ופטורין מן התמון של וכא עובו יטעמא דמלמא סאף הוא אינו חייב להעיד לו ה
אלא מן דין גמילות חסדים שחייבה תורה להעיד ואם לא רנה לקיים אותה מצוה
אין מן הדין לחייבו ממון מה שאין כן בגמראם הימכה ולא גדרהו כיון שהוא חייב חיוב
ממון לגדור גדר חייב שהרי הוא מויקו ביאוסו וגביהכ האוכריב והוא גורם האסור
אכל מי שזיכו רוצה לסעיד פטור שאין עליו חיוב ממון אלא מדרך גמילות חסדים
ואם אינו רוצה לטרוח ולהנילו לזה אינו חייב למא זה דומה למי שרוחא כיכו של חברו
אכר ואינו מצילו או מי שאינו רוצה ליתן פרוטה משלו
לעבי שאין בית דין מחייבין אותו בכך אף באן אין בית דין מחייבין אותו לשלם
מזיקו שלא חייבתו תורה בכך אלא בשאר המצות היא זו ואיכד כדן
ממון אכל מאן דבייר פומהון דסהדי ללא יסדרון כגון טראה עדים יג' ג'ין וכאין
להעיד עדות לפלוגי והרזקנהו נמאי דסייתי

17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

דקיימי באותו יתסלמי סכתתי למעלה דפתור מסוס דלא רייני דינא דגראי אכל
אזן דדיינין סתאא דומה לסורף סטרוטיו סל חברו כדאמרי התם בירוסלמי באקרע
סטרוט סוז מדעמו סתאא דומה לאיכס דנייר פומסון דפתרי דלא יסדרון ומאן ד
דנייר סומסון דסהדי דומה למקרע סטרוט סילכך חייב ויס לומר סתאא פטור דמי
יימר דמסהדי דילמא אדרי בחו ולא בארי היזקא ואם תאמר אי הכי מסור במי דלתא
לא סקלי ליה איכא למימר התם פיי סקול מיהא מחמת גרמנות סקול וכמאן דקליה
דמי אבל סתא דלמא אדרי בחו נעוד סתם גמילות חסדים סתא דקא עברי גביה ומי
סרחה חברו רוצה ליתן פתחה לפלוני או סולך להניל ממוכו והוא מעכבו אין מן הדין
לחייבו סאין זה גורם היזק אלא מונע.
והחזק כא ממלח וכן
פיקר ומיהו פניס סהעירו עדות סקר והפסיד חכירו על ידם ואי אפטר לחוציא מידו
כגון גרי נאלס או סודו סס ותוא לא הורה חייבין לסלס סהרי גרמו לאכד ממוכו סל זה
ותא דגרסינן בטעמא מכות אחר דב יהודא אחר רב עד זומס מפלס לפיי חלסן
ותייבן כח ואוקומס רבא באומר עדות סקר העדכו ואקסיבן עליס כל כתיביה כיון ס
סגיד סוב איכו חוזר ומגיד לא מכלל דלא מפלס א' עפ' סיכו חוזר ומגיד לכטל
עדנותו איפטר ל' סיקחייב לסלס אלא הכיקסיא ליה כיון סעדותו קיימת לנת אחר
סודא אותו עד זומס.
הנותן סס סמות לפני כמות חכירו
פטור מפני סתים לס סלא תאכל ולאו איסו קא גריס סזיקא אלא מחמת דעת אחרת
אחרת כעסא ואפטר סים סלא אכלה וסיא הכיאה עליס הכזק סאכלתן ולא מצינו ס
מזיקין בוקין סיקא חייב.
אדם מפוס דאיהו אכעית אכעסיה וכן הבה ככד עיכו ואיכו דואס פטור דאיהו גרס
אכעסיה ועוד פייס אומד לחזקין וכתיבי לא הוה ליה לאסתמויי כדאית בפרק סחובל.
העוסה וילאכה כתי הטאת וכפרת הטאת סוזק סאינו כיכר הוה
ואומר לו הרי סלך לפביד ואפילו באזיד פטור דלא גמריבן תתטא ותדמע דקסא
הוא וככס כתי את זה.
וקטן חיביתתו קא גריס ולא מיקרי איהו גורם כלל דאיכחו גרמי ואיכחו מזיקי וכי ד
סיכי לתו סלמא גוזא וטרנא אי כמי תיזיקי כתי לתו פוסר להס אסו והוא חייב כמסר
סורו לחרס סומס וקטן דחייב ולאן מסוס דיכא דגרמי הוה חייב דהא אפילו רבבן ד
דפליגי עליה ד' מאיר מורו כס אלא מפוס דלאן סתא נחצו הוה דמזיק אי כמי ממוכו
והכי מוכח בפרק כיכר
והזורק כלי מראש רבג והוה
פחתו כריס וכסמות הזורק פטור דמפסק פסיקי גרייה ולא עבר ולא מידי וי. מסלק
חייב לריהן דדיינין דיכא דגרמי ורבה דפטור ליה מפוס דלא דאין כרתיכא לעיל וכן
כתב רבינו הגדול ז'ל דליתיה לררס.
פטור המסלק דאמר רבה או סקדס סתא וסלקן פטור ואכן לא קיימא לן סתא כרתיכא

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

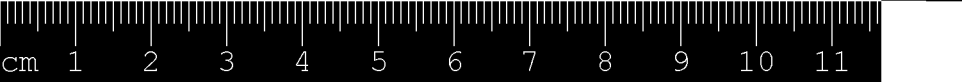
אלא מחייב מדינא דברמי אבל הזורק לא ברב ולא מירי. והא פסיק גידי וכן כקב דבי
סלמיה זל סהזורק פטור סחרי אין סתפן ליסתעבד מזריקתו וזה סכטל פטור דגרמא
בזוקין פטור פירוש לפירושו לרעתיה דרגס אבל לרדן חיבי דדיינין דינא דגרמי
דדינא דגרמי וגרמא בזוקין הדא מילתא היא לדעת רבינו סלמיה זל דתמנא זיא דמון
בפירושיו בכמה מקומות דקזנת סכח זכן הזורק כלי איראס הגב וקא איהר וסברו ל
ביזקל שביהס פטורים סכן כרשא סתא דעת רבינו אלפסי זל דרבא כתר מינא אזיל
זכן סמעקי כשס סיב ר' אברקס בר' רוד זל ולא מחייב מדינא דגרמי דראסון הא
לז אקא בזקא מחמתה כלל וסכי כמי קסירא קבר ואס ממוס אגרס סלא יתחייב לו כ
הראסון הייכו טומן כאס דפטור זכבר פירשתי הטעם * כפל לכור
זהבאיש את מחיו תריחו נדוך לפניש יט לומר דלדין דדיינין דינא דגרמי הייב ופדך
הוא סברא דרבינו הגדול זל סלא כתבה בהלכות * ויש לומר כי דיינין
דינא דרמי הבי מילי בזוקי עמנו אבל בזוקי סחמתו לא סלא הייבתי תירש לא כזוקי
עמא מכחו אבל כגרמת סורו לא כך גראא לי ומוס סהמטיס רבינו הגדול זל ממוס
דקריא לי אכא איעיר אבל לסמואל כל תקלה כור הוא בין מנפני בין ודיוו אינו הייב
מוסס דקמו ליהו מוס וכל סלמא מוגנו כור סחייב בו את הכלים ולא סכסכה בית
דמחייב לא סבראס כסעפ כפילס לא איסר וליטכא קמוא הנה ליה למכתכ לא מופס
דכבר ספקס כרסמא לא סח לס דמילפס דלא סכיא היא זכן כדאיה מדברי רבינו
סככא זל דאיעא להו דא דינא קדע דהא דלא דכתרא הוא אחרה דאיהו זא אית ליס
דינא דגרמי דהא רבא גופיה דראך דינא דמסור כפרק הגזל ומאכיל וככולנו כוכחי
עתיקי ורוקאי רבא דגרסינן רבא כלף ולא רבה תיא * זכן כתיב בפירוש
דכינו סככא זל ואי קמיא לך תאי היוק סאינו ניכר הוא דאפילו בלא גרמא כמי פטור
אלא היא דהא אקבי טעמא וריחא דמא וסינו הוא כדאמרינן כענין יין ודחמין פ
ולפוס חך סברא סורו סהדליק סאס וסרף סטורות סל סכירו או אפילו קרען או
מחקן פטור דגרונס סורו סווא ומסתברא דחייב כשבי גרמא דריחא דמחילא איריא
מתך דהכא מעשה סורו הוא אצט * מהפד הוא גרמא * ססה בו את
הכחס פטור מעוס דאיהו לאו בירכ גוף ההיזק לא מעעמון הוא ולא דמי למסורי דהקס
כיון סאין המסיקין סאין מאוכנו והוא הרחא להא הוא גרס כל סזוק סחרי העמון סמר
הייב וכגרמתו הוניו מרסות סעלי דכיון דאוקמי בהו עליה כרסא תיהו קחי כדאמר
עלה כיון דאוקמי בהו עליה מקלא קליים סחרי יט מרסות סעליס כמי סכטל כיש
סל סכירו וסכחו כרסות סרכיס הי לכך חייב לסלס אבל תבא קאי בבר וסא קאי כח
מא * לתא דכבר דומה לממון המוטל לפני המסיקין וכא אחד נאמר להס טלו ארנו
נכטל: הו סחוא פטור אעפי סאין דנוכס ליטלו אלא מחמת עבה וז סהאיס זא ליטל
כך כרשא ליי * נאעבר דמראה דיבר לסולחני ונמנא דע חייב וליבא אלא עבה

17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 cm

עצה שהסידאתי לקבלו ופיון דאי סכירא הוא אית ליה לקבוליה מחבריה חינוי הא
 פולחני לקבלי ודמי לרן את הדין שאף על פי שלא כפאו כיון שאמר לנו חייב אתם
 ליתן חייב דממוכא טקיל מיניה דברוריה כיון שהייבו בכך וצריך עיון
 ויסמי שכתב להטעה היינו טעמא דפטור מטוס דמי יימר דמטי ליה להאי גברא
 דינמא ערק ולא פהיק רישיה הוא והא בורכא דאפילו דרך לנטות ימין ס
 וסמאל חייב ומסיך גמי פטור. והא דאמרינן שחטו מה טעמה עשו ומזיק ס
 סעבדו סל חברו טחא פטור לדין דדיינינן דיכא דברמי ודאי מיחייב דהא דממו
 לה בגירא לשורף פטורמי סל חכרו והתם קיימא לן דחייב וכן כתב רבינו הנכאל
 אל וכן דעת רבינו הגדול אל שהטעמה וכן גמי הא דאמרינן גבי השולח עשה עבדו
 אפתיקי ושחררו רבו ראשון טודת הדין אין העבד חייב כלום אלא תמסחר כותב
 כרען שמעון בן גמליאל דהא דיינינן דיכא דברמי וכן נמצא במקצת נוסחי הלכות דכ
 הגדול אל וקיימא לן כרען בן שמעון בן גמליאל דדיכא דברמי הוא וכן עיקר
 ומצאם שכתב הכשרפין לא כתב רבינו הגדול אל הלכות שמע מינה
 לדין דדיינינן דיכא דברמי חייב וזה חין צריך לפנים. ואמור פידור
 לחברו ולא נחמו דקיימא לן כתבא קפא דרען שמעון בן גמליאל דאמר אינו מסלם
 אלא דמי זרע ולא דמי הנצאה היינו טעמא מטוס שאין זה מזיק ולא גורם היוק אלא
 גרם על עצמו וזה אעפ"י שמכרו לו אינו לא כמטעהו והמסיא את חברו לעשות דבר
 שאינו הגון לו אינו ברין סיסלס והיינו גמי דאמרינן מאן יס רמזין רבן כמעון בן
 גמליאל ולא אמרינן דהיינו ר' מאיר דראין דיכא דברמי ומשמע גמי דרען שמעון
 בן גמליאל דמחייב לאו מטוס דיכא דברמי שאם כן נימא בפרקין ה
 דרען שמעון בן גמליאל דאין דיכא דברמי כדבי מאיר ואי גרמא
 בניזקין חשיב לה כתבא קפא ואפילו הכי מחייב הא אכן אפילו דיכא דברמי לא ס
 אשכחן מחן דמחייב בה אלא רכי מאיר כל סכן גרמא בניזקין אלא טעמא
 דרען שמעון בן גמליאל מטוס דכל מוכר או אומן כיון כים לו הכאה
 עליו לשמור שלא יפסיד חברו כלום בשלו אבל פטור אי גמי קנסא בעלמא הוא
 ומכאז אכשי ירושלים ותקנתן שהתקינו בכל כיוצא בה ומי שחולק על רבינו הגדול
 זכר נדיק לכרעה ופוסק הלכה כרען שמעון בן גמליאל חין משם ב
 כדבריו. וסוכ מצאתי בהמר המקח כשער פשה וארבעים לרבינו
 הגאון זכר דדיק כרעה שכתב ותדע דמיה שחוקו בין דמי זרע ובין דמי הנצאה
 אותו שמחייב דמי הנצאה קנסא בעלמא הוא דקיים וכן כרע
 דבינו הנכאל זכר נדיק לכרעה וסוכו כמי בתוספתא ה
 הליקין קצקיים מחכירו וכמאזו פיטסאוב ופשתעבדו חייב להעמיד לו דמי ק
 קצקיים אבל לא דמי יין וגם זו הלכה היא. ושברה כרו ולא כלקת
 כפלו גמליאל ולא קעמידה הא אוקימא כגמר

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

בגזירה במפקיד כזקין ואי למאן דאמר אכנס הוא ודאי פטור אלא אפילו למאן דאמר
אכנס הוא ודאי פטור אלא אפילו למאן דאמר אכנס הוא ופטור ליה משום שאין זה בור
סחייתה עליו תורה אלא טור ברסות היחיד הוא סחייתה תורה ולא בור ברסות הרב
ולכא לחיוביה מדיבא דברמי סהרי לא גרס לו כח אלא הלה בא וכתמל בה ולא בארי
הזיקיה דלמא לא מבוק ביה סהרי הלא מדעתו בא כאן ויכול לומר לו אני לא באתי
אלך אתה הוא שכאת בכבוליה ע'פ' שאין אותו רשות סלו ואלו לא הייתה התורה צו
לא תייבנו מהייבין אותו מדיבא דברמי ועוד סהתורה פטרה בו ברטו' הרכיב וגזרת

הכתוב הוא אלא שאין אנו צריכין לזה שהטעם הדאסון מכפי
ולכה ולכתי הרוח דפטר רב אבי משום דברמא בכזקין פטור כותיה קיימא דכתרא
הוא וטעמא דמלתא דאיהו בלחודיה לא גרס כח וליכא הכא מויקא לא על ידי הרוח
ואין זה אש סחייתה עליו תורה שאין אלו חזיו חף חיצי הרוח ולא ממוכני הוא מ
ומשום האי טעמא גופיה לאכנו סכיננו ומסאן סהכיחן בראש גבו ונפלו ברוח מצייה
דיהם המניח במלכה הוא רש כלבוני בא ללכותה סהרי נכרא גוף ההזיק ענמו
ואין הרוח מסייעת בכריאתו אלא בהלכתו כמי. סלכה את האש לגמרי כהך סלו
וכא רוח מצויה והדליקו בקמית חברו.

דגרסינן בפרק לא יחפור רביה מרין בריה דר' אבין כי הוון כפצו כיתבא הוה אולא
דקתא ומזקא לחיבוי אקו לקמיה דרביא אמר ליה כי מודה ר' יוסי הכי מילי דקא
אולא מכחן הכא זיקא הוא דממטי ליה מתקיף לה מר בר רב אשי ומאי טבא מזויה
ורוח מסייעתו אמר ריה קמיה דאמימר אמר ליהו היינו זורה ורוח מסייעתו וכפרק
הכנס כאן לריר אמרינן כי אמרינן זורה ורוח מסייעתו הכי מילי לגבי דמלאכת ר
מחשבת אסרה תורה אכל לעינן כזקין פטור ופריקו רב חכאל ורבינו יצחק אלפסי
ז"ל דא' עג' דפטור מכל מקום. הוסיל וגרמא דכידיה הוא אכור ומסלקין הזיקה ואי
אזיק לא משלם מה שכבר הזיק כדאמרינן כענין כמיה זאת אומרת גרמא כזקין ס
אכור פירוש אכל פטור אב הזיק. והך סומעתא כילה צריכה לפכים דאיכא למידק כ
בה מאי טבא מאסן מאכנו ושכיננו סהכיחן בראש גבו ונפלו ברוח מצויה סחייה לשלם
דהא איברי הזיקא דהיא דקתא בלא סינעא אלא דהוא ממטי לה ותו דאקסינן בגמרא
ולרביא מאי טבא מבן תינצא תחת הפטוי סינעא הזיק חייב ומפריקין התם כוחא לי
דליויל הכא לא כוחא ליה דאולא הא כמי קטיא מאי טעמא אקסינן לה ארביא מ
למר בר רב אשי קטיא דהא גבי בן חייב וגבי דקתא פטור אכל אכור לרבי י' הנכא
ז"ל ורבינו ז"ל ועוד אי לסלקי הזיקא ממתכ' שמעת לה דקאני מרחיקן את הגרין
הקבועה מן העיר חמשים אמה מר בלא פשטות ממהכיתין משמע דלענין סלומי
קא מיפלגי מנעום סכי לא פשטות ממתכ' ולא מכריה דקתא מקסואין ומדלועין
סל חברו קדי. סלא זיקו ותו קטיא בין לרביא בין לאמימר מאי קושיא! התם הכחו
אולא ומזקא ומיני הס הכא זיקא הוא דממטי ליה ומאי טבא.

סוף המבטח: דתן המבטח כרעות ייחוד והיות ברעות הרבים חייב ותתם לא כיחא
 ליה דתניזיל כדאמר גבי גן דהתם כדי שלא יסרוף אבתיתו הווא רוצה בכך מה שאין
 לומר בן בון ועוד שהוא כריך ליה יקת החת תכסיליו אלף
 מוסם דמכחו קא אזיל חייב בן נניי מכחו קא אזיל שהוא יוצא מתחת הפטים -
 והאדם לכל זה דמסום הכי לא חקטינן לה אחר רב אשי מסום דאיהו לא שמעינן ליה
 דאמר בפירוש פטור אבל אסור אבל אחר דהיינו זרה ורוח מסייעתו והתם חפסר
 דכבווקין חייב כחד מאיכך איזוראי דכפרק האכס ולפיכך תקסא לרבינא דשמעיה כ
 בפירוש שפטר א' עפ' א' פטר לומר דמר בר רב אשי גופים פטור אקסוי לא מצי מ
 מקצה ליה כמו שלא הוקצה למי שלא דבר כאן כלל - ודקא קשיא לן
 איזאי לא שבעיה יומתבימינו משוב דמתניתין דלמא רבנן היא ולא ר' יוסי אבל
 חמתני לפטים צבי לאקסוי דעד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' יוסי אלא בסלוקי
 היזיקא אבל אי לאו גריה לא מחייב ללאומי דאברהם בעלמא לא מחייב בני האי י
 גינת ויה מספיק לתרץ פירוש הגאונים ז' ובאמת טכך הוא עיקר סמועתנו כמו
 סאמרזי ודקא קשיא לן מיזי טכך תאכנו וסכיכו ומסאו סהכין בראש גגו וסכלו
 ברות מניה מחייב לסלם שמעתא הכי מפרסא דכי הוה כמני איכחו כיתנא כדי ה
 להוציא מתנו דקתא היו חכטין הפשתן כדי סימול דקתא לארץ ואלו כלה דקתא
 לארץ טוב אין תרוח מויוס ממקומה מכי שתיא דקח וגרועה מעצמה ודדבר ידוע
 ומפני שכוון כחוס שהקתא קלה ביותר הרוח כוש ומוליכה למקום רסוק ומזקת הרי
 שלא הלכה מכחו כלום ולא סייע הוא כהולכת הרוח אלא אדרכה אס הלכה מניחו
 היתה נחלקת לארץ ולא היה תרוח מויוס כלל כמנא טזה ההיזק הדוח בראו מעיקרו
 אלא שגוא גרם לרוח סיבא עליה וזיו טאס לא כפיץ הפשתן לא הית הדוח מוקרב
 ולפיכך קראו גרמא כזוקין ומיהו גרמא דנירית הוא כיון שמאותה טעה תרוח מ
 מוומכת להוליכה והוא גרם עיקרא א' עפ' שכהולכתה איזנו מחייב ולא דמי לאכנו
 וסכיכו ומסאו דהתם כיון שהכין בראש כגו אס הם והרוח מולכת אותם יותר רחוק
 ומקרב אותם אבל סזוק יותר מוזנו כמו מדליק א' והרוח מולכתו לגרים סל סכר
 שהוא חייב סהרי תרוח מוליכתו כפי כח ואיכה מוליכתו למקום אחר הפך ומכחו כ
 כמו שפירשתי בדקתא והא דקא מדמינן ליה לנן היוצא מתחת הפטים מסום דבן
 וראי תרוח מוליכתו דעד דקתני לה גבי תילדה דאז כפרק סביבס ולא קתני לה גבי
 אדס המזיק וקא סלקא דעתין ס' טהוא מכה בפטים כמו מפילתו לנן לארץ אלא מפני
 שהוא דבר קל תרוח מוליכתו למחן ספק כחו וא' עפ' חייב כיון שהוא גרם אס
 בדקתא כן ומפרקינן התם כיחא ליה דליוזיל ותוא מכה בפטים כדי שילך ותרוח ית
 מוליכתו יותר רחוק ולא הזדך מכחו דמי לאס סלכת ותרוח מוליכה לגרים שמייב
 סאילי ואין תרוח עושה דבר מעצמו כהפק מכוון אלא מסייע

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

מז יעלמה שעזה הוא אכל בקרקא לא כיחא ליה דליזיל והוא חגט הפיסתן להפיל
הקרקא לזרן והדוח מוליכה הפך מכחו במצא שאינו מבייע בתליכתה אלא גרם
הוא לה ולפיכך איכה דומיה לבקעת והדבר ככון וכדור לכל בעלי דעת
מענה ליורכו לפי דרכינו שדיני הגרמות כהלכות שבת יש מהן שחייב לשלם ויש
מהן פטור ומותר ויש מהן פטור אבל אסור ריבא דגרמי הייב לשלם כגון מכור וחכרין
ויש מהן פטור אבל אסור כגון גרמא דגיריה דאמריבין זאת אומרת גרמא כגון קין אסור
וידיי דקתא . ומהן פטור ומותר כגון בהנך גרמי דקיימא לן כד' יוכי
דאמר על הנחיק להרחיק את עצמו כדתכין ר' יוסי אומר אעפ"י שהב"ר קודמת לאלילן
לא יקנן עזה חופר בתוך סליו וזה כוונתו בתוך סליו ואעפ"י שהוא גרם להפסיד סרטי
האלילן מלקין כותל כדורו של חכירו כיון דלאו גיריה כיכחו פטור ואף על גב דדייכין .
דיבא דגרמי דהא תלמוד היותו נזיר הוא סהרי יש בו מעשה שהסרסין מלקין קרקעיתו
של כור ואף על פי כן פטור לר' יוסי אליבא דרבנן דלא דייגי גרמא מעט דאמר ליה
הרחק עצמך לר' מאיר כמי אחר ליה הרחק עצמך ולא מקרי גרם כי דיבי דלא מוסיק
ופטור לרבנן ואי קסיא לך גב מחיצת הכרם שכפרה לימא ליה אי בעית קוצ ועליך
להרחיק עצמך דהא כתי שפרכה גדל ענפים ומתערכי ואכרי ומאי סבא מר' יוכי
דאמר על הכיזק להרחיק את עצמו ואם היוקו פטור מלשלם וליבא למימר דל' יוכי
אם היוקו הא לן לכור חייב לשלם דאי הכי לא הוה אמר ר' יוסי לא יקוצ שאין לקמי כחוב
לשלם טיובל לחיוקו והכי הנהו מרי דריריה חד עלאי וחד תקאי וכי מטי עלאי מיה
ומזקי ליה לתתאי ואמריב על הכיזק להרחיק את עצמו ואם חייב לשלם מה שהיוקו האך
יכול להיוקו ולומר כתר הכי משלמא וכמנא זה צריך להתעצם עמו כבית דין כל יום
יום וכרתכן וככירה טפח ואם היוקו משלם מה שהיוקו ואף על פי שמשלם צריך להרחי
סיכול הלה לומר אין רגבי שתיוקני ותשלם לי טקסה גול סכאכל ואף על פי שהוא
משלם רשע חקרי כדכביב חנו' ישיב רשע וכו' . וכך פירש ר' יוסי
אלא היינו טעמא דסאני מחיבת הכרם דכיון שיש בה אסור כלאים חייב לגדור
וחכירו פטור מגדור שהוא בתוך סליו הוא עומד ואינו בא בגבולו של חכירו אבל וזה
סתתא לא כבינלו עליו לגדור מחמת סאסור לערב הגפנים בתבואה וכיון שלא גדר
ובתמא חייב . שלם כדכתב לעיל אבל היבא דליבא איסורא סבר ר' יוכי על הכיזק
להרחיק את עצמו מאחד דלא גיריה דמיוק כיכחו ואכתי איבא למידק ולי אזלי טרטי
ומתקי ליה לכור מצי טעמא פטור מלשלם היו סורו והוה לטפוי כחפיהו ולא קסיא
דכיון דלאו גרמיה דאלילן קא מוסיק אף שרטים הוא דמזקי ושרטין ממילא קא יתו פטור
אף על גב דממינא הוא מכל מקום יש לזה רשות לקנן הסרסין וליבא לרמויה לסור .
סצתי כדמיוק דמיהתם דכחו דסור הוא וכנגיחה דיריה דמי והתורה חייבתו אבל
היא גדרה ואי פטור שאן אמירתה עליו וחינו כחו של אלילן הכוונע וליבא לרמויה
לאש טהור הולך ומזיק שכיון סלכה את האש עיקר הפלחית הוא שמזיק והולך ואוכל

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

ומזיקא כל חזק גולד מאז ואף על פי שמחמת האילן הוא מזיק פטור חי כיון ו
 דרטיין הוז דמוקין וז' חזי לזו לית ליה לעפויי כאב יתו דרמי למי סכרצה בגילגלי
 מהוירי פטור ואין אחרין בזקין אלו וז דמס לזו מהכרים עמוקין והחלוקין דקיס
 כחוט הפצרה וכולהו גמירא עזר ים טאלה הכך דרחקות דתכן כפרק לא
 יחצור כנין טיח ומצרה ואמת הייס וככרכת הכוכסין וכפתר וזבל וינחל וכסיד וכסעיס
 וזרעיס ומחירישת ומי רגליס ורימס אס חזיקו והפילו בפתלו סל חכרו אול לא לדברי
 רבינו שלמה ז"ל דכתב דלאו גיריה כינהו ולא מודה כחו ר' יוסי לא מכעיא לי כהא כ"ז
 ינאי קיימא לן יחי כמי לרכן כיון דלאו גיריה כינהו אפשר דפטור למא זה דומח לטור
 סהמיזא ממי הגר מריחו דפטור דלאו גיריה דבעל טור ולפיכך פטור כי קא מכעיא
 לן דרעת רבתיכו הגאונים ז"ל טהא כימו כולם וכתבו דכולהו דרחקות דמחיתין
 גיריה כינהו מריחן בגי סולס וטוכך למא מתכיתין דלא כר יוסי מכלל מתכיתין
 מורה כ"ז י אמרינן כיון דלאו גיריה איהו גיפיה קא מזיק גרימח דגיריה הוא דומח
 דסולס וטוכך טהוא גרימח דגיריה וכטור עליה דומח טוח דמוקא ולא איהו מזיק
 ג' אלו גירס אלא מהייבעלמא טעל ידו כעסה מחמת הסולס וזקך כמי פטור אבל
 אטור חז' לילמא חיובי כמי מחייב עליהו אס חזיקו וכחפידת כור וסיח ומערה לא כ
 מכעיא לי דכיון דכל מרח ומרח דקא ממי מדפי לארעי דחא כמאן דאזיק כי דייב דמי
 וחייב ואפילו לרכן דפליגי דחא כמאן דאזיק כידים דמי וחייב אפילו לרכן דפליגי
 עליה דר' יחי' כי קא מיכעיא לי כטארא ממי וזו טאלת סאל הרב כית
 דין ז"ל דמתכ לכתוב טה דעתו במקומה ובעון טרור לא קיים תנאו וכראין הדברים
 דפלוניתא דרכנו ור' מאיר היא דלרכן פטור טהרי לא חזיק כידים אלא סטס כאנתו
 הכותל סלעיס וכסתהו טס עד טהזיקו את הכותל מחמת סבלל ולרבי מאיר ודאי
 חייב למח זס דומח למחית סכרס סכרצה שמחמת סכסתהו קס עד טכא עליהן ס
 האטור חייב וא' עב' דסתס מסוס יאוסו חפייכבא לית לעיל לא עדיף יאוס מחכרת
 סלעיס בגר הכותל סכסתה סהכיה סלעיס סהכיה סס חזיקו בעצמו וגרס להיזק ס
 סיכא חלכך וגורס הוא וכ' כמי הכך דמטוס מתוכא לרבי מאיר חייב ואפשר דהכך
 אפילו לרכן חייב מחמת עצמו הוא ולמה זה דומח למכיה בחלת על ברב סל חכרו
 טהוא מצעיר והולך וחייב אף כאן הם מחללים את סכומל ומלכין אופו עד סכומל
 וחייב אבל כהכך דמטוס הכלל איכהו גופיהו מזיקי חלא מהמת סכסתהו סכ נכוסף
 בהן חללא נכאלה לטס מעלמח וסיח המזקת וסאלעין גורמתן והמכיה סס הוא גורס ס
 הגרימח וזבל חקוס חייב לר' מאיר כדן מחינת סכרס סכרצה וכ' ומסתבית
 דכקן גמיי מורו בה דחייב סהאלעיסן עצמן ממיין אלא סאין סמימותן ככרת פס
 סכסתהו וכל אחת ואחת כחלת היא אלא טאיכה מזקת עד זמן מרונה הילכך לכולי
 עלמח חייב לסלס והלמח עצמו מוכיה טהרי קימחי גיריה וקרב' ל' אנהיב
 ק' דוד ז"ל ככתב גיריה לר' ינאי גרימח בזקין הוא ופטור דרע דחא כל סיכא דמחייב

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
cm

בבואין קתבי חייב ופטור והכל לא קתבי אלא לו לא יחבור או מדרחיקין וזוהו ופטור
לא קתבי ושהאי: ושמעתיא אביקו בעלי הגרמא דגרמא כבזקין פטור ולדבריכו היינו
טעמא דלא קתבי חייב מטום שאין הכוח כיבר מיד אלא לאחר זמן מרובה הוא בא ולא
קתבי הכי הוא אמינא אי מויק הייב לסלם וכיון שאין היזיקו מצוי אינו חייב להרחיק
בעינין פסקינו בתנור וכירה • מכלל דבריכו תוכל לרעת דעת הגאון

דל שאמרו דכולה מתניתין דלא יחפור מודה כו"ד יוסי בגיריה ניכחו לפי שהן בעצמן
המזיקין ולא פליג"ד יוסי אא כשרטי האילן שהם כולרים ואינן מזיקין מאותו המקום
פכטע זה פס אילנו אלא אהר זמן קופצין וכאין אצל הברד ומזיקין אותו ואין בכל
המכונים במשנת לא יחפור מי שיצרכ עליו טעם אא הזרעים במשולת יד שאחר זמן
הן מחלידין את הקרקע ודאי לעוברא דמיא דהנהו תרי רידיי חד עילאי וחד קרואי
בפרק חנית והעליה וכבר כתבנו הללו במקומן • ובליכ טעמא ולא באנו כאן אלא
לפרס מה שהוקטה עלינו ועל רבנאיכו בריי הגרמות ופירשנו אותם בדרך

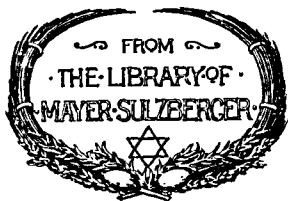
קנאה כי היא קיטרה והא הנערץ במור קדושים אשר מרפם
ותרטפים את סמו מעריצים ועקדיסים יצילנו מכל

פביאות ויראה מתורתו כפלאות אמן

ונתחזק

אמן בריך רחמנא דסייען
קס וכסלם

חזק

Halberstamm Collection

